

**CONFERENTIE INTERCULTURALISERING
CENTRA VOOR JEUGD EN GEZIN**

Vrijdag 8 oktober 2010

Conferentie Interculturalisering van Centra voor Jeugd en Gezin Naar een effectief bereik van migrantenouders en jeugdigen

*Pharos - Landelijk Kenniscentrum voor Migranten, Vluchtelingen en Gezondheid – ,
Mexit, Adviseurs Intercultureel Management, FORUM, Instituut voor multiculturele
vraagstukken, de Protestantse Diaconie Amsterdam en ZonMw nodigen u uit voor deze
conferentie op vrijdag 8 oktober*

Waarom deze conferentie?

De Nederlandse multiculturele en pluriforme samenleving stelt hoge eisen aan ouders, beroepsopvoeders en aan de Centra voor Jeugd en Gezin. Opgroeipraktijken, opvoeding, opvoedingsondersteuning en hulp aan gezinnen op maat zijn moeilijker te realiseren dan enkele decennia geleden. Vooral jeugdigen afkomstig uit multiculturele gezinnen kunnen een breuk tussen verschillende culturen ervaren, die aanleiding geeft tot zorg, opvoedingsproblemen en ouderlijke onmacht. Vroegtijdige signalering en een effectieve aanpak van deze problemen verdient daarom veel aandacht. De Centra voor Jeugd en Gezin en Ouder-Kind-Centra zijn de plekken om daaraan te werken. Immers, juist gedegen preventieve hulpvormen leiden tot een lagere instroom in zware vormen van jeugdzorg en voorkomen dat kinderen in gesloten inrichtingen moeten worden geplaatst.

Veel professionals hebben voor moeilijkheden van multiculturaliteit werkzame methoden en strategieën ontwikkeld. Als je allochtone jeugdigen en gezinnen op tijd en goed wilt bereiken: waar hou je dan rekening mee? Wat is dan goed om te doen en waarom? Door middel van de studiedag wordt kruisbestuiving mogelijk tussen beleid, ervaringsdeskundigen, kenniswerkers en werkveld. Doel van de conferentie is draagvlak te creëren en te vergroten bij betrokken professionals voor interculturalisatie. De conferentie is bestemd voor managers, uitvoerende werkers en beleidsmakers werkzaam bij Centra voor Jeugd en Gezin, Ouder-Kind-Centra, hun kern- en ketenpartners, de jeugdzorg, beleidsmakers, gezinscoaches, jeugdhulpverleners, studenten en andere geïnteresseerden.

Programma

- 10.30 – 11.00 Inloop, registratie, koffie/thee
- 11.00 – 11.10 Welkom
Door: dr. Paul van Oosten, directeur Protestantse Diaconie Amsterdam
- 11.10 – 11.30 Het belang van goede hulp aan alle gezinnen en verhoging van de kwaliteit van jeugdzorg in de brede zin
Door: drs. Léon Wever, directeur jeugdzorg Ministerie VWS, Jeugd en Gezin
- 11.30 – 11.45 Verslag uitkomsten onderzoeksstappen Mieke Komen op het gebied van interculturalisering. Diverse beoefenaren van de sociale wetenschappen stellen dat we moeten eisen dat cliëntenbestanden een afspiegeling vormen van hun verzorgingsgebieden. Daarom moeten de instellingen en voorzieningen wettelijk worden verplicht te registreren naar etniciteit. Doen de Centra voor Jeugd en Gezin en Ouder-Kind-Centra dit al? Wat is de mening van geëquipeerde professionals over effectief bereik van alle doelgroepen: gezinnen en jeugdigen die hulp nodig hebben?

Door: dr. Mieke Komen, senior onderzoeker/projectleider bij Pharos
- 11.45- 12.00 Etnische registratie
Door: prof. mr. Peter Rodrigues, hoofd afdeling Onderzoek van de Anne Frank Stichting, hoogleraar immigratierecht aan de Universiteit Leiden.
- 12.00 – 13.00 Forum, paneldiscussie
Onder leiding van: drs. Nera Jerkovic: Ouders en CJG-deskundigen worden plenair bevroegd door drs. Nera Jerkovic over de voors en tegens van etnische registratie en andere kwesties die laagdrempelige hulp en opvoedsteun voor allochtone doelgroepen raken. Met medewerking van mrs. Phyllis Döll, drs. Muriël Dalgliesh, drs. Ronald May, dr. Francio Guadeloupe, drs. Monique Schweitz, drs. Salima El Ayachi, ir. Ilène Michel Maria
- 13.00 – 14.15 Lunch
Intermezzo met bezoek en rondleiding voorzieningen Diaconie, het Wereldhuis enz. Mogelijkheid tot bezoek galerie Outsider Art
- 14.15 – 15.30 Werkgroepen
a - Samenwerkingsdriehoek
Hoe te werken met (allochtone) sleutelfiguren om groepen die achterin de rij staan te kunnen bereiken? Tijdens deze workshop leert u deze onderlinge samenwerking tussen lokale organisaties, reguliere instellingen en (lokale) overheid -- de samenwerkingsdriehoek.
Onder leiding van: mr. Pede Saya en drs. Myra van Veenendaal, Mexit, adviseurs voor intercultureel management, Heleen Schols, beleidsadviseur diversiteit stadsdeel Zuidoost, Doris Vidda, Vice Versa en Orville Breeveld, Vitamine V en Liesbeth van der Meer, Spirit
- b – Spiegelbijeenkomsten**
Spiegelbijeenkomsten: een goede vorm van zorg- aanbodevaluatie en cliëntenparticipatie. Tijdens deze workshop leert u hoe dit werkt.
Onder leiding van: drs. Koos Bartels, huisarts/MPH, Zorggroep Almere, Projectleider Kleurrijke Zorg en drs. Marjolijn van Leeuwen van Pharos

c - Kenniswerkplaats Tienplus

Laagdrempelige steun voor ouders met tieners in Amsterdam, een samenwerkingsverband van de stad Amsterdam, drie stadsdelen en een aantal kennisinstellingen (Verwey-Jonker Instituut, INHolland, VU, GGD-AMC). In de workshop gaan onderzoekers van de kenniswerkplaats in op de uitdagingen van inclusieve opvoedingsondersteuning, met het accent op migrantenouders met tieners. Met de zaal wordt van gedachten gewisseld over dilemma's en oplossingen.
Onder leiding van: prof. dr. Trees Pels, Verwey-Jonker Instituut, bijzonder hoogleraar 'Opvoeden in de multi-etnische stad' aan de Vrije Universiteit.

d - Opvoeding in andere culturen

Hulpverleners worden regelmatig geconfronteerd met cliënten met diverse culturele achtergronden. Door middel van toelichting, uitwisseling van ervaringen en een filmfragment krijgt u een handleiding voor in de praktijk.
Onder leiding van: Kaveh Bouteh, senior consultant en trainer bij Pharos

e - Aansturen van intercultureel beleid

Voor effectief bereik, preventie en interventie is het van belang dat er beleid wordt ontwikkeld dat goed is toegesneden op de diversiteit in de (lokale) samenleving. Welke instrumenten en middelen kan een gemeente inzetten om een regiefunctie bij diversiteit in het jeugdbeleid te creëren? En hoe kunnen managers van de CJG's het proces van interculturalisatie in goede banen leiden?
Onder leiding van: drs. Hans Bellaart (FORUM, Instituut voor Multiculturele Vraagstukken)

15.30 – 15.45 Pauze

15.45 16.30 Afsluitende lezing
Door: prof. dr. Wasif Shadid, voorzitter ZonMw commissie Diversiteit in Jeugdbeleid, hoogleraar Interculturele communicatie, Universiteit van Tilburg.

16.30 Afsluiting, borrel, receptie, informeel samenzijn

Dagvoorzitter: drs. Nera Jerkovic, coördinator Pharos pilotprojecten CJG's

Praktische informatie

Kosten

€ 50,- per persoon. Dit is inclusief lunch, koffie/thee en borrel. Tevens ontvangt u het pilotrapport *Behoefteteonderzoek Centrum voor Jeugd en Gezin Zaanstad* van Nera Jerkovic, inclusief de brochure *Bereik alle doelgroepen optimaal. Interculturalisering van Centra voor Jeugd en Gezin*, artikel van Mieke Komen en Erik van Schooten 'Allochtonen jongeren gemiddeld langer vast' en Ibrahim Yerden over opvoeding in Turkse en Marokkaanse gezinnen.

Aanmelden

Bij voorkeur via de website van Pharos: <http://www.pharos.nl/home/agenda/591> of via de e-mail van Carla van den Berg: c.berg@pharos.nl onder vermelding van uw naam, organisatie, functie, adresgegevens, adresgegevens factuur en eerste en tweede voorkeur workshop. Na aanmelding ontvangt u een factuur.

Annulering

Bij annulering is restitutie van het inschrijfgeld alleen mogelijk als wij vóór 1 oktober 2010 uw schriftelijke annulering ontvangen. Wijziging van de naam van de deelnemer is tot op de conferentie zelf mogelijk.

Locatie

Diaconie Amsterdam (Van Limmikhof, Nieuwe Keizersgracht 1A, 1018 DR Amsterdam (Centrum) – Achter de Hermitage Amsterdam

Parkeren

Er is geen parkeergelegenheid op het terrein. In de directe omgeving is betaald parkeren (beperkt) mogelijk. Er zijn parkeergarages in de directe omgeving.

Openbaar vervoer

De Protestantse Diaconie is verreweg het beste te bereiken met het openbaar vervoer.

Vanaf Amsterdam Centraal kunt u elke metrolijn nemen, en na 2 haltes uitstappen bij halte Waterloo plein.

U neemt hier de uitgang "Nieuwe Herengracht", vervolgens gaat u linksaf de tunnel uit. U slaat direct weer linksaf en loopt langs het hek aan uw rechterhand, tot aan de eerste straat rechts. Deze gaat u in, het gebouw Van Limmikhof is het 2^e pand. Let wel: in Amsterdam is de strippenkaart niet meer geldig.

Tram

Lijn 9 (vanaf Centraal Station), halte Waterloo plein.

Lijn 14 (vanaf de Dam (t.o. hoofdingang De Nieuwe Kerk), halte Waterloo plein.

(10 min per tram, vanaf Waterloo plein 5 min. lopen.)

Metro

Vanaf Centraal Station (5 min.): alle lijnen (50, 53 en 54), tweede halte is Waterloo plein.

Vanaf Waterloo plein

Met de rug naar het Muziektheater/Stopera straat oversteken, langs het water lopen, witte ophaalbrug over, na de Hermitage Amsterdam linksaf de Nieuwe Keizersgracht op. Het volgende gebouw (na het smeedijzeren hek) aan de linkerhand is de Van Limmikhof.

Parkeergarages

- 1) Parkeergarage Muziektheater/Stadhuis, Waterloo plein (kortste afstand).
- 2) Parkeergarage Markenhoven, Valkenburgerstraat 238.

Bijlage: Achtergrondinformatie

Forum, paneldiscussie

Allochtone ouders en CJG-deskundigen worden plenair bevraged door mevr. drs. Nera Jerkovic over de voors en tegens van etnische registratie en andere kwesties die laagdrempelige hulp en opvoedsteun voor allochtone doelgroepen raken. Welke suggesties geven de panelleden aan professionals van de Centra voor Jeugd en Gezin en in de jeugdzorg? Wat betekent diversiteit voor een goede aansluiting van vraag en aanbod, toegankelijkheid en communicatie? Interculturalisering van de uitvoering en beleidspraktijken: hoe doe je dat? Hoe verkrijg je beleidsinformatie over het bereik en voortijdig afhaken van verschillende groepen, zonder dat er sprake is van etnische registratie? Is het goed om cliënten etnisch te registreren? En hoe is het eigenlijk om etnisch geregistreerd te worden? Een goede aansluiting van het aanbod en de voorzieningen van de CJG's op de behoeften van migranten-gebruikersgroepen staat of valt met de mate waarin met hen wordt afgestemd en samen gewerkt. Op dit moment zijn zij nog nauwelijks bij de vormgeving van de CJG's betrokken. Het niveau van participatie blijft meestal beperkt tot af en toe advies vragen. Door migranten in te zetten als volwaardige partners bij de interculturalisatie van de CJG's is wellicht winst te behalen? Hoe zorg je ervoor dat migrantenouders en jongeren van jou hulp willen en je adviezen opvolgen?

Met medewerking van:

Mrs. **Phyllis Döll**, moeder, hulpverleenster van het jaar 2009, opvoedpoli Amsterdam

Drs. **Muriël Dalgliesh**, wethouder stadsdeel Amsterdam Zuidoost

Drs. **Ronald May**, interculturalisering zorg Altrecht, vader van een dochter waardoor hij ooit in aanraking kwam met jeugdhulp

Dr. **Francio Guadeloupe**, antropoloog, universitair docent Radboud Universiteit Nijmegen, vader van twee kinderen.

Drs. **Monique Schweitz**, coördinator Centrum voor Jeugd en Gezin Zaanstad-Poelenburg

Drs. **Salima El Ayachi**, voormalig manager Centrum voor Jeugd en Gezin Nieuwegein, moeder

Ir. **Ilène Michel Maria**, Stichting The World Home, zelforganisatie, geven veel oudercursussen en opvoedingsondersteuning, ook aan Antilliaanse vaders.

Lunch

Intermezzo met bezoek en rondleiding voorzieningen diaconie door dr. Paul van Oosten, bezoek aan Wereldhuis en de andere activiteiten die daar plaats vinden, voor ongedocumenteerden, asielzoekers en migranten. Tegenwoordig ondersteunt en initieert de diaconie allerlei initiatieven en projecten in de stad, gericht op de verbetering van de positie van mensen in knelsituaties, zoals dak- en thuislozen, sommige migranten en vluchtelingen en andere mensen.

Bezoek ook de galerie Outsider Art! Hier heeft u de mogelijkheid om prachtige kunst te kopen, gemaakt door minder bedeeden, mensen met een beperking of verslavingsgedrag

Werkgroepen

a - Samenwerkingsdriehoek

Mr. Pede Saya en drs. Myra van Veenendaal, Mexit, adviseurs voor intercultureel management, met toelichting vanuit het perspectief van de lokale overheid: stadsdeel Zuidoost (Heleen Schols, beleidsadviseur diversiteit stadsdeel Zuidoost), toelichting vanuit lokale migranten zelforganisatie actief op het gebied van Jeugd (Doris Vidda. Vice Versa en Orville Breeveld, Vitamine V), toelichting vanuit reguliere organisatie (Liesbeth van der Meer, Spirit)

Hoe te werken met (allochtone) sleutelfiguren om groepen die achterin de rij staan te kunnen bereiken? Lokale organisaties vertegenwoordigen de eigen achterban en zijn laagdrempelig. Hierdoor hebben zij veel ervaring met en kennis van hun doelgroep en weten in welke mate en op welke manier thema's spelen binnen deze groep. Lokale organisaties kunnen een rol spelen bij het signaleren van problemen onder de doelgroep, hen informeren en doorverwijzen naar dienst- en hulpverlening. Door samenwerking met reguliere instellingen wordt gewaarborgd dat informatievoorziening op een juiste manier plaatsvindt en doorverwijzing gemakkelijker wordt. Door terugkoppeling van bevindingen van lokale organisaties en reguliere instellingen aan de (lokale) overheid kan deze informatie gebruikt worden als input voor ontwikkeling van beleid dat aansluit op de verschillende doelgroepen. De overheid neemt vanuit haar

regierol initiatief om relevante partijen bij elkaar te brengen. Tijdens deze workshop leert u deze onderlinge samenwerking tussen lokale organisaties, reguliere instellingen en (lokale) overheid -- de samenwerkingsdriehoek.

b – Spiegelbijeenkomsten

Spiegelbijeenkomsten: een goede vorm van zorg- aanbodevaluatie en cliëntenparticipatie.

Onder leiding van mw. drs. Koos Bartels – arts/MPH, Zorggroep Almere, Projectleider Kleurrijke Zorg - en drs. Marjolijn van Leeuwen van Pharos. Tijdens zogenaamde spiegelbijeenkomsten kunnen allochtone cliënten hun mening en ervaringen vertellen. Zorgverleners zitten op de tribune. Zij mogen luisteren en mogen slechts verhelderende vragen stellen. Het organiseren van spiegelbijeenkomsten is een manier om (potentiële) cliënten bij het beleid en de praktijk te betrekken. Tijdens deze workshop leert u hoe dit werkt.

c - Kenniswerkplaats Tienplus.

Laagdrempelige steun voor ouders met tieners in Amsterdam
De Kenniswerkplaats Tienplus is een samenwerkingsverband van de stad Amsterdam, drie stadsdelen en een aantal kennisinstituten (Verwey-Jonker Instituut, INHolland, VU, GGD-AMC, onder leiding van: prof.dr. Trees Pels), waarin samen met de praktijk, migrantenorganisaties, ouders en jongeren gewerkt wordt aan een structurele verbetering van opvoedingsondersteuning voor alle Amsterdamse ouders, ongeacht hun achtergrond. De kenniswerkplaats is één van de drie academische werkplaatsen Diversiteit in het jeugdbeleid, ingesteld door ZonMw. De kenniswerkplaats onderzoekt en ondersteunt de ontwikkeling van onder andere een betere samenwerking tussen OKC's (Ouder en Kind Centra) en zelforganisaties, opvoedingsondersteuning op school voor en met ouders, de diversiteitsgevoeligheid van Triple P en opvoedingsondersteuning specifiek gericht op migrantenouders. Ook is in de werkplaats veel aandacht voor professionalisering en voor verankering van kennis in het beleid. In de workshop gaan onderzoekers van de kenniswerkplaats in op de uitdagingen van inclusieve opvoedingsondersteuning, met het accent op migrantenouders met tieners. Met de zaal wordt van gedachten gewisseld over dilemma's en oplossingen.

d - Opvoeding in andere culturen

Hulpverleners worden regelmatig geconfronteerd met cliënten met diverse culturele achtergronden. Hoewel de hulpverlening aan autochtone cliënten beslist niet standaard is, spelen er bij migrantengezinnen zaken die bij autochtone cliënten niet van toepassing zijn zoals heimwee naar het land van herkomst, het acculturatieproces en druk van de dominante samenleving op de migrantengemeenschap. De vraag voor hulpverleners is: hoe kunnen we bruggen slaan? Slaan we de plank mis? Waar? Door middel van toelichting, uitwisseling van ervaringen en een filmfragment krijgt u een handleiding voor in de praktijk. Drs. Kaveh Bouteh leidt de workshop. Hij is senior consultant en trainer bij Pharos, Kenniscentrum migranten, vluchtelingen en gezondheid.

e - Aansturen van intercultureel beleid

Workshopleider: drs. Hans Bellaart (FORUM, Instituut voor Multiculturele Vraagstukken)

Voor effectief bereik, preventie en interventie is het van belang dat er beleid wordt ontwikkeld dat goed is toegesneden op de diversiteit in de (lokale) samenleving. Het is hierbij noodzakelijk dat binnen de lokale overheid een gezamenlijke visie wordt gecreëerd tussen hen en de verschillende ketenpartners in de jeugdsector. Maar hoe kan een gemeente dit bewerkstelligen? Welke instrumenten en middelen kan een gemeente inzetten om een regiefunctie bij diversiteit in het jeugdbeleid te creëren? En hoe kunnen managers van de CJG's het proces van interculturalisatie in goede banen leiden?

Meer informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

PHAROS

Kennis- en adviescentrum migranten, vluchtelingen en gezondheid

Herenstraat 35

Postbus 13318

3507 LH Utrecht

Projectleider: Dr. Mieke Komen

GSM: 06 51084204

E-mail: Hm.komen@pharos.nl